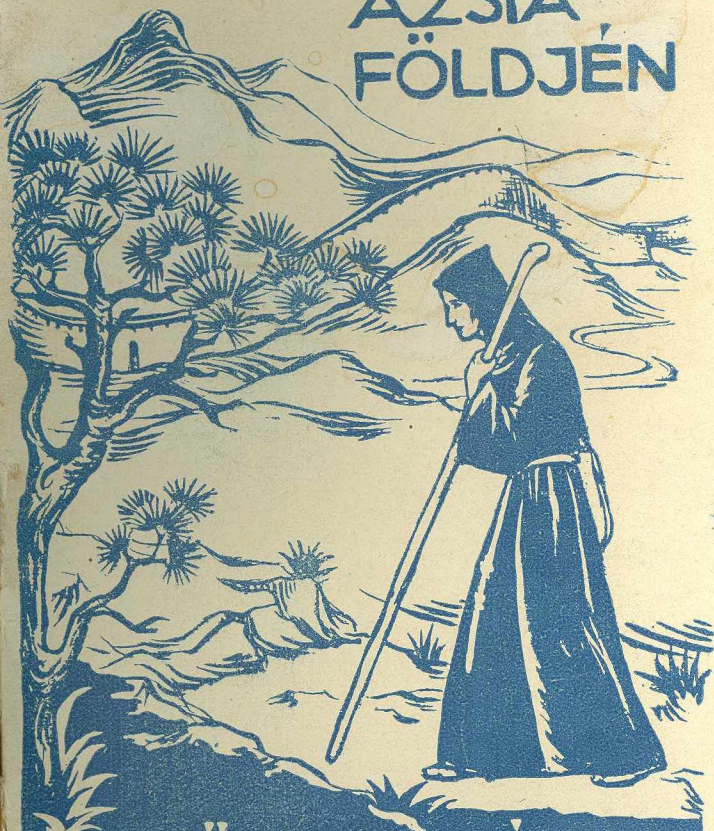

FERENCES VILÁGMISSZIÓK

VANDORÚTON ÁZSIA FÖLDJÉN

P. ERDŐS APOLLINÁR O.F.M.

MIT AKARUNK?

A legszentebb krisztusi feladatot: a Missziós Gondolatot mindenfelé terjeszteni! Ott akarunk lenni mindenhol, hogy olvassanak bennünket és felfigyeljenek ránk! — Meg akarjuk ismertetni a legszélesebb néprétegekkel a legősibb missziós Rend, a Ferences Rend misszióinak Multját és Jelenét! A Mult vértőlázott talaján járnak a Jelen hőslékű apostolai szerte a világon! — E Füzet-sorozat minden betűje, sora, száma; a népszerű leírások és személyes élmények, a csinos kiállítás és olcsó ár ezt a Célt akarja szolgálni! **TESTVÉR!** Olvass és ajánlj bennünket másoknak is! Apostola leszel Krisztusnak, az örök Misszionáriusnak!

1. sz.: **A kínai nő.** (A bölcsőtől a sírig.)
2. sz.: **Kolibrik, papagályok, vampírok.**
3. sz.: **Asako.** (Egy japán kisleány története).
4. sz.: **Kui Lan.** Keleti asszonyors.
5. sz.: **Róma.** P. Schrotty Pál OFM.
6. sz.: **A kis José szeme.** P. Schrotty Pál OFM.
7. sz.: **Magyar ferencesek Kína felé. (I.)**
8. sz.: **Villanó fények az őserdő mélyén.**
10. sz.: **Vadvirágok a kínai ugaron.** M. Bernárda.
11. sz.: **Hősi harcok Kína földjén.** P. Lombos L.
12. sz.: **Csu Klári levelei.**
13. sz.: **A kínai nyomor poklában.** P. Gábris G.
14. sz.: **Magyar ferencesek Kína felé. (II.)**
15. sz.: **Pogány istenek árnyékában.** P. Lombos L.
- 16—17. sz.: **Égő magyar áldozat Kína oltárán.**
18. sz.: **Hét bíborrafestett lilium.**
19. sz.: **Magyar nővérek Ázsia szívében.**
20. sz.: **A kis José szíve.** P. Schrotty Pál OFM.
21. sz.: **Mosolygó-könnyes történetek Kinából.**
- 22—23. sz.: **Tavaszi Alkony.** P. Anasztáz OFM.
24. sz.: **Indiánvér.** P. Nagymányoky G. OFM.
25. sz.: **José Krisztus nyomdokain.** P. Schrotty P.
26. sz.: **Lángoló szívek Kína fölött.** M. Juvencia.
27. sz.: **Tu-Fu, a kínai kém.**
28. sz.: **Vérbosszú.** P. Longrey I. O. F. M.
29. sz.: **Kína és a katolikus Egyház.**
30. sz.: **A damaszkuszi vérfürdő.**

(Folytatása a III. oldalon.)

Ferences Világmissziók

**FERENCES VILÁGMISSZIÓK
BESZÁMOLÓK ÉS ELBESZÉLÉSEK**

Szerkeszti:

P. NAGYMÁNYOKY GILBERT O. F. M.

MAGYAR FERENCES
KÖNYVTÁR

01100525

Negyvenkettedik szám:

VÁNDORÚTON ÁZSIA FÖLDJÉN

Vándorúton Ázsia földjén

Irta:

P. Erdős Apollinár O. F. M.

kínai misszionárius

1—10.000

Kiadja:

FERENCES MISSZIÓK KÖZPONTJA

Budapest, II., Pasaréti-út 137.

109/1946. sz. rendi
és 913/1946. sz. egyházmegyei engedéllyel.

Kiadásért felel: P. Károlyi Bernát ofm., Budapest

Kapisztrán-Nyomda, Vác Fel. üzemv.: Lőrincz J.

ELŐSZÓ.

A háború apokaliptikus lovasainak vérgőzös patái nyomán ismét zsendül a fű és a népekre talán mégis felvirrad a Béke tavaszának napja. Elviharzott felettünk és bár véres nyomokat és romokat hagyott maga után, de ismét megindult a munka a szebb jövő felépítésében.

Sok-sok ezer kilométer távolságban velünk együtt szenvedtek a magyar hithírdetők és magyar apácák. Kína háborútól sújtott ugarain a háború minden szörnyűségét végigélték és gondolatban talán velünk együtt szenvedték a háború minden rettegését és borzalmát.

Mire a sorok megjelennek, már sokan tudomást szereztek arról, hogy mi történt magyar ferences hithírdetőinkkel. Ma már tudjuk, hogy nemcsak itthon vannak romok, hanem a messzi Kína kifosztott földjén magyar férfiak, magyar ferences papok és kedvesnővérek könnye és fájdalom lobog a rombadőlt magyar Misszió üszkös romjai felett. Elpusztult mindaz, amit 15 év alatt lelkesedésükkel, verejtékükkel, vérükkel és magyar jótevőink áldozataival építettek.

Súlyos megpróbáltatás ilyen kimondhatatlan messzeségben, mindenkitől elhagyatva, a teljes bizonytalanságban romok felett elmélkedni. De az épületromok, a földdel egyenlővé tett templom, kórház, árvaház, stb. romjai felett nem a lemondás és a gyáva kétségbeesés vigasztalansága lebeg! Mert akkor nem

volnának Krisztus kemény katonái, a hithirdetés apostolai!

Itthon megindult és folytatódik az újjáépítés! A csalódás és a fájdalom, a veszteség és széttört remények könnyét felszárítjuk szemünkről és Isten nevében nekifogunk az újjáépítésnek. Az itthoni romok, szegénység, lerongyoltság, éhezés és nélkülözés a lelkiélethez fényes sugarait vetítik Kína sötétségbe merült, krisztustalan éjszakájába. Ha lerongyolódva, éhezve és fázva, nélkülözve is adni tudunk azoknak a hősöknek, akik teljesen magukra hagyatva vívják szörnyű harcukat egy távoli világrész mérhetetlen síkjain. Hadd érezzék, hogy nyomorúságunkban, nélkülözésünkben és a felemelkedésért vívott nehéz harcunkban is édes testvéreinknek érezzük őket, hogy mostani elesettségünkben százszorosán átérezzük misszionáriusaink minden szenvedését és nehézségét.

A szeretet és megértés hősi énekét akarjuk felírni a magyar ferences Misszió történetének soha el nem fakuló lapjaira a magyar Történelem legsúlyosabb napjaiban!

Ezzel a gondolattal dolgozunk tovább a Misszió érdekében, és üzenjük a Ferences Világmissziók olvasói hatalmas táborának, hogy álljanak mellénk ismét nagylelkűen ebben a sokszor súlyos harcban. Imával és adománnyal. A magyar Misszió romjain új életnek kell fakadnia, szebb, boldogabb, krisztusibb életnek!

Bpest—Pasarét, 1946. Hatvanadvasárnap.

P. Nagymányoky Gilbert O. F. M.
szerkesztő.

„Ju Puszá!“

November 10-én reggel 6 órakor autobuszon indultam vissza tanítómmal misziósállomásomra Paokingból. Az autobuszon 20—25 utas volt. A kocsi tehát megtelt. Az utolsó pillanatban azonban még felszállt egy öreg kövér úr, akinek a tanítóm átadta helyét a faszén-kazán mellett. Az autobuszt nem benzin, hanem faszéngáz hajtotta. Az utasok javarésze már az utazás előtt édesen szundikált. Az indulás után azután én is elaludtam.

A várostól körülbelül tíz kilométerre rettenetes csattanásra ébredtünk. Autobusunk összeütközött egy velünk szembejövő teherautóval. Az utasok egymás hegyén-hátán. Vér, ájulás, jajgatás, bamba arcok, mert még nem ocsúdtak fel teljesen az álomból. Szédültem, támolyogtam, végre magamhoz tértem és hangosan kiáltottam:

— Mindenki le az autobuszról!

Levászorogtunk. A két kocsi tönkrement, a teherautó vezetője vérben, a mi vezetőnk halálsápadt, az említett öreg betörte fejét, a tanítóm az oldalát és fejét tapogatja, én is. A fejem zúg, az oldalam és tüdőm fáj, a nadrágom rongy, kínai felső ruhám, ingem, táskám csupa vér és piszok.

Keresem, honnan folyik a vér? Nem találok. Végre megállapítottuk, hogy a

mellettem ülő férfiutas vére, aki hátravetett fejjel aludt és az ablakfa összezúzta a fejét. Az öregúr és ez valószínűleg belehalnak. Mi többiek ott feküdtünk a fűben, jajgattunk, sóhajtoztunk, négy óra hosszat étlen, szomjan, mert még senkisem reggelizett.

A közlekedés megakadt. Az összetorlódott autók száma már tizenöt. Közben hallottuk, hogy nyolcvan japán gép a szomszéd várost bombázza. Ha erre repülnek, baj lehet. Nagyobb baj is történhetett volna, mert kocsink épp az árok szélén volt. Ha még le is zuhanunk és a kocsi kigyullad... Teljes szívemből felsóhajtottam: — Hála Istennek!

Mellettem egyik utas nyögdcicsélt, jajgatott, sóhajtozott:

— Ju Puszá! Ju Puszá!

Magyarul annyit jelent: Van bálvány! Van bálvány! Szegény pogány, ő is sóhajtozott a maga pogány észjárása szerint. Nagyon meglepett, mert a pogány nem így szokott sóhajtozni. Nagy veszélyben a „thien lao jé“-t, azaz az „ég öreg atyját“ szokta emlegetni. A „thien lao jé“-nek azonban nincs bálványa, azaz Puszája. Úgy látszik vakbuzgó buddhista bálványimádó volt, ellentétben olyan kínaiakkal, akik elismerik a „thien lao jé“-t, de bálványt nem imádnak.

Ahogy most visszaemlékszem magamra, mikor ezt a pogány sóhajt hallottam, erőtllenül, bambán néztem a falevele-

ket. Mindenem fájt, de legjobban ez a pogány sóhaj. Nem volt erőm felvilágosító oktatást adni neki, de neki sem lett volna sem testi, sem lelki ereje meghallgatni, magáévá tenni.

Imádságom fohászai szállnak ezért a szegény pogányért az Ég Urához és arra kérem a Ferences Világmissziók hatalmas táborát, álljanak mellém buzgó imájjukkal, hogy ő és vele együtt az egész pogány Kelet megismerje az egy igaz Istent!

A pogány bizalmatlanság.

Az egyik missziósállomáson meglátogattam keresztényeimet. Szívesen fogadtak és minden jóval kedveskedtek, ami szegénységükből tellett. Rizsboroztatás, dinyenyemag és pörkölt bab ropogtatása mellett kedélyesen elbeszélgettünk. A helység apraja, nagyja tüstént körülöttem termett és egymás hegyén-hátán kíváncsiskodott. Szomorúság ült a szemükben, mindjárt meg is tudtam szomorúságuk okát.

Egyik pogány asszony elém hozta haladókló gyermekét és orvosságot kért. A gyermek koleraféle kínai betegségben szenvedett. Ezt a kis eldugott fészket is megtalálta a ragály, amely most ezrével szedi áldozatait. A nép ezért nagyon lehangolt.

— Sajnos, nem hoztam orvosságot, mert nem tudtam, hogy errefelé is találok beteget.

— Lelkiatya, én már megkereszteltem ezt a kis haldoklót, — szólt az egyik keresztény asszony.

Másik édesanya is elém vezetí vézna kisfiát. Ugyanaz a betegsége van. Elszorult a szívem. Mennyi nyomorúság sír ezekben a külsőleg szenvtelen szemekben, mennyi nyomor és kétségbeesés zokog itt fel a magas égre!

— Hát tudjátok, — mondtam, — még ma hazamegyek és hozok orvosságot. Sok helyre kellene ugyan még mennem, de okvetlenül visszajövök az orvossággal.

Másnap ötven fokos hőségben gyalogoltam. Azonban az első gyermek addigra már meghalt, a másikat pedig kínai orvoshoz vitték. A járvány nagyon befészkelhette magát a helységbe, mert másik két édesanya szintén hozta a gyermekét. Az egyik asszony pogány, a másik keresztény volt. A nézőközönség ugyanaz. Az orvosságot elkészítettem.

— Itt az orvosság, beadom a betegeknek, — mondtam a pogány asszonynak.

— Majd én beadom neki a szobában, — volt a kitérő válasz.

— Én adom be neki! Vagy ha te akrod neki beadni, nem bánom, de itt a szemem előtt.

Az asszony átvette az orvosságot és indul be a szobába.

— Hé, lelkem, várj csak egy kicsit. Te nem bízol bennem, add csak ide az orvosságot. Hát azt hiszed, hogy ezt az or-

vosságot ebben a nagy hőségben csak azért hoztam el, hogy a fiadnak ártsak?

Ugyanis három okoskodással álltam szemben. Vagy félreteszi és eladja másnak drága pénzért; vagy kever hozzá valami kínai orvosságot, vagy az ágy alá locsantsantja. Én azonban egyik okoskodással sem azonosítottam magam, azért a végső bizonyítékhoz folyamodtam.

— Nézz ide, én is iszom belőle, látod? Nyugodj meg!

És ittam az orvosságból. De nem nyugodott meg, mert otthagytak faképnél.

— Klára, — szoltam oda a keresztény asszonynak, — itt van ez az orvosság. Itasd meg a fiaddal, jobban lesz!

Megitatta vele. Mindenki düledt szemmel várta, hogy a fiú mikor rúgja az utolsókat. Nem rúgta.

— Holnap ki jön be közületek a szentmisére? — kérdeztem.

Az egyik öreg ember jelentkezett, hogy ő biztosan bejön.

— No majd, ha bejössz, jelentsd nekem, hogy ártott-e az orvosság.

Másnap szentmise után jelentkezik az öreg Péter:

— Lelkiatya, az orvosság használtám, de még tűz van a gyomrában. Az a pogány asszony is kért belőle, mert látta, hogy nem ártott.

— A tűz ellen is adok orvosságot. A pogánv asszony fiának is adok orvosságot,

de a szemed láttára ittassa meg a fiával.
Jót állsz érte, Péter?

— Jót!

— Megértettél Péter?

— Meg!

A pogányok százmilliói azonban nem értik meg a hithírdető jószándékát.

Pillanatfelvétel Kínából.

Ülünk az autobuszban. Az utasok mind rövid távon utazó egyszerű falusiak.

— Kérem a jegyeket! — harsogja Jao kalauz úr hatalmas hangon és elneveti magát ugyanúgy.

Jao úrról feltehető, hogy nagyon meg volt elégedve sorsával és az étellel, de leginkább lyukasztó ollójával, melyet rendületlenül csattogtatott fejünk felett.

A jegylyukasztás után leült. Ezen nyugalmi állapotában is dübörögve szórta utasításait jobbra-balra. Jao úrnak valóban szép mély hangja volt, ami ritkaság a kínaiak között.

Most jön a java! Elővette a ceruzáját. A ceruza kék színének villogására mindenki odafigyelt. Az utasok bámulták a kék ritkaságot. Jao úr észrevette ezt a bámulatot és igen dagadt a dicsőségtől. Többeknek külön is megmutatta. Erre értekezni kezdett a ceruzáról, de úgy ám, hogy akármelyik írónak is becsületére vált volna.

Én kezdettől fogva figyeltem és élveztem Jao úr gyermekesen lelkendező viselkedését, de nem árultam el magam, nem néztem oda...

Ez fájt neki. Egyre szilajabbul hadonászott ceruzájával, csakhogy a külföldi is észrevegye már. De semmi hatás. Erre írni kezdett vele. Az egyik végével kéket írt, a másik végével pirosat. No erre nyitvatátva maradt mindenkinek a szeme-szája. Jao úr odavolt a boldogságtól.

Csak én mutattam közömbösséget.

Jao úr nem bírta tovább semleges álláspontomat. Mellém furakodott és szilajul bömbölte a fülembe:

— Hát maga mit szól a ceruzámhoz?

— Ritka ember dicsekedhet ilyennel Kínában, azt mondhatom!

Nyilatkozatomat az egész közönség hallotta. Jao kalauz úr majd elnyelt örömeiben. Mindent megsemmisítő napoleoni tekintettel mérte végig az utasokat. Bemutakoztunk.

— Nevem Jao!

— Nevem Jé lelkiatya.

— Jé lelkiatya, bármikor utazik az én vonalomon, csak nekem szóljon, mindig az öné az első hely. Értette?

Erre éktelenül belefújta sípjába, mert a Rövidbőr nevű megállóhoz érkeztünk. Belefújta sípjába minden gyermekesen lelkendező örömét és diadalát. Talán élete legboldogabb napja volt a mai!

Egy ötfilléres története.

A paokingi sáros főutcán elvágódott egy nyolc éves kisleány. Keservesen sírni kezdett. A járókelők magukba húzódkodva, dideregve siettek tovább. Kínában nem csoda, ha valaki elesik a hepe-hupás járdán, de az sem különös, hogy senki sem emeli föl. A kisleány felkelt és sírása betöltötte az utcát.

Odamentem hozzá:

— Elestem a síkos kövön. A ruhám piszkos lett, a két csésze eltörött, a rizs sárba esett...

— Mennyibe kerül a két csészéd és a rizs?

— Nem tudom... — és keservesen sír tovább. Körülöttünk már akkor harminc ember szorongott. Ugyan mit akarhat ez a külföldi? A kisleány helyett egyszerre öt kínai úr számolta a kárt.

— Háromszáz régi fillér, — mondja az első.

— Harminc kis rézkrajcár, — mondja a második.

— Tizenöt nagy rézkrajcár, — mondja a harmadik.

Elmosolyogtam magam. Erre elélem állt egy negyedik és dülledt szemekkel, két kezének öt-öt ujjával hadonász és ordítva adta tudomásra:

— Ön nem ért a kínai pénzhez. Öt fillér a kár! Dollár számításban! Mert ezek a régi módszer szerint beszélnek...

A szemem, szám tele lett az ő szájának diszkrét permetjével.

— Köszönöm az urak szíves felvilágosítását. Ez a kisleány sír... Ha hazamegy kikap. Itt az öt fillér, és mondd az édesanyádnak, hogy sokan fel tudták becsülni a kárt, de egy katolikus pap meg is adta azt...

A körülállók hajlongása, dicsérete közben eszembe jutott:

— Istenem, kinek is az öt fillérje volt ez odahaza?... aki küldte... messze, messze, édes Magyarországon... Isten áldja meg érette!

Férfi hitujoncaink Paokingban.

Az 1933. év őszén ismét megnyitottuk a hitujonciskolát 97 hitujonccal. Ezek közül férfi 56, nő 41, a csecsemőkkel együtt. A tisztelendő nővérek megérkezése után az árvaházban nyílt meg nőhitujoncok iskolája. Az 1934. tavaszi hitujonciskola tehát már megosztott volt. A nők az árvaházban P. Bernát vezetése alatt. A férfiak a misszióban, az én vezetésem alatt. Az iskola megérkezésekor nálam jelentkezett 125 férfi, a csecsemőket is beleértve. Egyharmada egyszer sem jött oktatásra, egyharmada önként lassankint lemaradt vagy elküldtem. Május 27-én, az iskolazáráskor 40 hitujoncom maradt. Bízom, hogy Isten kegyelmével ezek jó keresztények lesznek.

Hitujoncaink általános szabálya: a hitujonciskola ideje alatt naponta kétszer étkeznek a misszió pénzéből. Egy személy egy hónapra 4 pengőbe kerül. Sajnos, nagyrészt az ingyen étkezés hozza, nem az Evangélium. A hittérítő nehéz kötelessége a rostálás, a figyelés, a tudakozódás az egyesek magánélete után.

A tanulásban szorgalmasak voltak. Akik a betűket ismerték, három hónap alatt szóról-szóra betanulták: a katekizmust (40 oldal), az imákat (40 oldal), a rózsafüzért (30 oldal), a keresztútát (30 oldal), a bibliát (86 oldal).

Voltak amellet írástudatlan öregek, akiknek persze szörnyen dőcögött a tudományuk. Napirendjük: 7 órakor szentmise, 8 órakor tanulás, 9 órakor első étkezés, fél 10 órakor tanulás, 11 órakor prédikáció, 12 órakor szünet, 1 órakor tanulás, 2 órakor prédikáció, 3 órakor második étkezés, fél négykor tanulás, kikérdezés, ének, 5 órakor esti ima.

Nehéz munka megértetni velük szent vallásunkat. Homlokegyenest ellenkező szokásokat, erkölcsöket felvenni, kedvenc vagy félelmetes bálványait megvetni, ez az új teremtmény, a keresztény.

Szenháromság vasárnapján volt a keresztelés ünnepélyes keretek között. Ekkor hullott 20 férfi hitujoncra a keresztvízzel a Szenháromság kegyelme. Adja a jó Isten, hogy állhatatosak legyenek. Így szaporodik lassanként kisdéd nyájunk.

A hitoktató jelöltek.

Világi férfiak ezek, akik segítik a hittérítőt a hittanításban. Érettebb kor, kifogástalan jellem, jártasság a kínai irodalomban, buzgó vallásosság azok a feltételek, amelyek képesítik őket, hogy a tanfolyamra meghívassanak.

— Az aratás sok, a munkás kevés —, nagyon ráillik Kínára, különösen a mi misszióinkra. Csak öten vagyunk felszentelt papok, a területünk felmérhetetlen nagy, a pogányság tengernyi, pár száz keresztényünk új, a régi keresztények hittérítők hiányában ismét pogányokká lettek. Hitoktató jelölteket is a régi keresztények közül kellene kiválogatni, de ha nincsenek! A többi missziós terület sok hittérítővel, százakat meghaladó hitoktató és hitoktatónő gárdával rendelkezik, anyaországukból dől az alamizsna, addig mi magyarok tengődünk. Dolgozunk tíz ember helyett, de még ez sem elég. Ahol nincs misszionárius helyben, vissza hanyatlik a hitélet. Hogy egyenlőre és némiképp segítsünk, azért képezzük a hitoktatókat. Ez évben négy hitoktató jelöltünk van.

A tanfolyam tananyaga: katekizmusmagyarázat, bibliamagyarázat. Fokozatosan bevezetjük még az egyháztörténelmet, szertartástant, stb. Jól képzett hitoktatókra van szükségünk, akik a hittérítők jobb keze legyenek. Csak az ő kiképzésük külön embert venne igénybe, ha volna. Az

ő kiképzésük mellett azonban sok más felelősséggel járó munkát kell végezni helyben és vidéken. Tesszük ezt az Evangéliumért és azon reményben, hogy így majd utódainknak könnyebb munkájuk lesz.

A négy jelölt szorgalmasan tanul, buzgóknak látszanak, megteszünk mindent értük. Hogy azonban milyen hitoktató lesz belőlük, miután már a rizsük javát a pogányságban ették meg, pogány szokások, erkölcsök között (tavaly még a bálványok előtt görnyedtek), azt csak az tudja, aki a szíveket és veséket vizsgálja.

Ajándék küldés Kínában.

— Az ajándékot tedd tálcára, takard le szalvétával és úgy vidd! — adtam ki a parancsot a háziszolgámnak.

— Haó, haó! jó, jó! — felelte Csin s a szája szögletében ravasz mosoly játszott. Tudtam, hogy e ravasz mosoly jelent valamit s a hangsúlyozott haó, haó is.

Mellesleg megjegyzem, hogy a haó (jó) egy nőnek és fiú gyermeknek összetett jegyéből áll. A kínai csak akkor boldog, ha van felesége és legalább egy fia. Akkor haó, vagyis jó minden!

Nemsokára Csin visszajött. Arca örömtől sugárzik:

— Péter! az egész utca utánam jött. Mindenki az ajándékot bámulta. Alig tud-

tam utat törni s a sok kérdésre felelni. Kitől? Kinek? Micsoda előkelőség, gazdagság! óh! . . .

— Ostoba vagy! Hát nem mondtam, hogy végy szalvétát, takard be és úgy vidd?!

Megint ravasz mosoly.

— De Páter! Mekkora arca (tekintélye) van most a Páternek, meg annak is, akinek küldte. Az egész város erről beszél egy hétig. Mekkora arc! Én, én csak jót akartam . . .

Elnevettem magam. Kínában vagyunk.

— De máskor, ugye, hallgatsz a szóra, Csin?

— Haó, haó! — felelte Csin. Ami anynyit jelent: csak bízd rám, majd a jövőben is tudom én, hogy mit csináljak . . .

Örök tiltakozás.

Az egész napot lóháton töltöttem. Missziós körútról jövök. Kiültem a folyó partra egy kis hús levegőre. A szeptemberi trópusi nap velőkig átszúrt. Gyomrom felfordult. A még hátralevő, másnapi 50 kilométeres út eshetőségeit mérlegeltem. Rablók, útonállók. Hegyek. Semmi lapály. Közel kétezer méter magas hágó.

— Az úr protestáns pásztor? — vert fel gondolataimból egy férfi. Megfordultam. Öt-hat kínai férfi állt előttem.

— Nem, — feleltem, — katolikus pap vagyok.

— Önök, katolikusok, bálványimádók, éppúgy, mint pogány honfitársaink, — folytatta az előbbi hang.

— Ki mondta ezt? — kérdém kemény hangon. — Hazudott, becsapott, aki mondta.

— Bocsánat, mi protestánsok vagyunk. A pásztorunk mondta, hogy önök is bálványimádók, — mondták megszeppent hangon.

Hátatfordítottam nekik. Tovább fűztem gondolataimat. A protestántizmus itt a pogány földön is azt műveli, amit otthon: rágalmaz és tiltakozik minden ellen, ami katolikus. Hitük lényege nevükben van: protestáns — tiltakozó: tiltakozás minden nyelven s az egész vonalon. Legtalálóbbr a kínai elnevezés: ző fán csau — esküszik, hogy feldúlja a vallást.

A sas és a henteslegény.

Egyik reggel misézni mentem a pao-kingi magyar árvaházba. Az utca még néptelen volt, nyugodtan elmélkedhettem készületül a szentmisére. De kizökkentett egy sas, amely alacsonyan keringett az utca felett. Elöttem egy hentes legény cipelt egy fél sertést a vállán és vígan dudolgatott.

Dél-Kínában sok sas van. Néha húszat is lehet látni egyszerre. De ez feltűnően alacsonyan kóvályog. Ugyan mit akarhat, hiszen apró jószág nincs az egész utcán? A helyzet azonnal tisztázódott, mert egyszer csak a sas nyílegyenesen lecsapott a henteslegény vállára, illetve a sertéshúsra.

Háromszor-négyszer belevágta csőrét a húsba és tisztességes falatokat tépett ki belőle, mire a henteslegény észrevette. Egykedvűen megrázta a vállát, a sas elrepült, ő pedig dudorázva ballagott tovább. Semmi meglepődés, vagy méreg.

Talán azt gondolta magában: Ha sas volnék, én is így tennék...

A kukoricaszár.

Kimentem az egyik külső missziós álmásra, falura. Reggeltől estig a hitujoncokat oktattuk Liu nevű hitoktatómmal. Vasárnap délután volt csak szabad időnk, el is indultunk a környék lakóit megnézni. Ez a belső Kína, ahol a nép teljes igénytelenségben él, de éppen ezért megelégedett a maga módja szerint.

Az őszi nap melegen süttött, izzadtunk kegyetlenül a hegymászásban. Források bugyogtak, erecskék folydogáltak körülötünk. Madarak rebbentek, pillangók csapongtak, szitakötők ezerszámra startoltak, gyíkok, kigyók húzódtak az avarba. A völgyekben rizsföldjén dolgozott a nép, a he-

gyeken pedig, több száz méter magasságban búza, kukorica, cirok között görnyedt. A köztársaság ideje óta, azaz 23 év óta, a hivatalokban munkaszünet van vasárnap, a nép azonban a régi mód szerint a hold év első hónapjának első két hetében tart munkaszünetet, de akkor minden nap.

A hegytetőre érvén, kifújtuk magunkat és gyönyörködtünk a természet szépségében. Kis falvak, azaz tanyacsoportok tüntek fel. Tíz-húsz faház egy csoportban. Mikor a házak közelébe értünk, a kutyák erősen fogtak bennünket. A falu aprajánagyja a ház előtt neszelt. Tetőtől talpig kínai ruhában voltam, így csak, mint két kínai úri emberen, legeltették rajtunk a szemüket.

— Az egyik külföldi! — szólta el magát az egyik kínai.

— Dehogy külföldi! Nézd, a mamusza fekete, a mamusza talpa fehér, a tógája fekete, a sapkája kínaias, még a sapkagombja is olyan, mint a miénk.

Hogy teljesen igazuk legyen, gyorsan lekapkodtam a harisnyámról a bogáncsot, amely az erdőben rátapadt.

— Hogy vagytok? Jó volt-e az aratás? Jó húsban van-e a bivaly? Hogy vannak a gyerekek? Van-e beteg a háznál? — kérdeztem.

Beszélgettünk, mint falun szokás. Annyian kínáltak teával, alig győztem inni. Iszogatás közben, teacsészével a kezemben, az igazi Istenről, a lélek üdvözí-

tőről, az Anyaszentegyházról beszélgettem. Szájtátva hallgatták az újságot, jobbról-balról tetőtől talpig jól megnéztek. Úgy látszik, hogy még azok is megnyugodtak, akik külföldinek véltek, mert megajándékozásról suttogtak. Az egyik férfi sarló féle alkalmatossággal a hegyre ment. Rövid vártatva, szaporán szedve lélekzetét, előttem állt ismét, hat szál zöld kukoricaszárral. A levelét lenyeste, a két végét levágta és sok mély hajlongással átnyújtotta a hat kukoricaszárat. A falu megelégedéssel nézte a szertartást, amelyet én fejeztem be sorozatos meghajlással és köszönéssel.

De most kezdődött a dolog ízletesebb része! Az öt kukoricaszárat a honom alá vettem, a hatodikat a tíz körmömmel és fogammal hámozni, hántolni, tépni, csupálni, szaggatni, repögetni kezdtem. Ropogott a nyers kukoricabél, csurgott nyersédes leve, a söprűjét pedig szélnek eresztettem. Mi tőrés-tagadás, a bocik kosztját ettem. Közben az Evangélium szent tanait magyaráztam. Az ötödik kukoricaszárnál elköszöntem, amelyet a falu végén fejeztem be. Szerencsém volt, hogy a hatodikat nem ettem meg, mert a kutyák utánunk szabadultak és ennek híján úgy rugaszkodtak volna a tógámba, mint a bogáncs a harisnyámba.

Szent Ferenc Atyánk napja Kínában.

A múlt esztendőben egyik külső miszsiós állomáson ünnepeltem meg Szent Ferenc Atyánk napját. Az állomás neve Loncsü-szán, magyarul: Sárkány gyöngyhegy. Méltó a nevére, mert a falu mellett égbeszökő hegy gerince éppen olyan, mint a mesebeli sárkány tarajos háta. Az ünnep előtt már heteken keresztül oktattam a helybeli hitujoncokat és így az ünnep vigiliáján már meglehetősen fáradt voltam. Délután hónom alá vettem a breviáriumot és a szomszédos erdőbe ballagtam, illetve osontam, hogy a falu gyermekse-rege észre ne vegyen. Mindíg nagy lelken-dezve kísérték ide-oda, ma azonban ma-gam akartam maradni. Az erdő alján kris-tálytiszta patak folydogál és széltében el-nyújtózkodva csendes tó-tükröt tart a haj-longó bambuszok elé. Ekkora élvezetnek már végkép nem állhattam ellen. Tüstént a tiszta fűre tettem szancámát (kínai tóga) és derekasan nekigyürkőzve röpítettem a lapos kavicsokat a tavacska felszínén. Őszintén mondom, hogy élveztem a csen-det, az erdő zúgását, a magányt, a hajigá-lást.

— Itt van! Gyertek, megtaláltam!

— Tyú, az ide-odáját, nem megtalál-tak a kis mitugrászok! — szaladt ki a szá-mon.

Li Ju Jüen a falu legszemfülesebb lur-kója, az fedezett fel. Libegő-lobogó tarka

ruhácskáikban, mint tarka lepkék repült felém a gyermeksereg kacagva, nevetve, hívogatva, üvöltve. A kavics leesett kezemből, de a karom is leesett ám a sok hajigálás után. Minden hiába, nyaláb számra hozták a kavicsot. Ismét csúsztatnom kellett. Igyekeztem szépeket dobni, hogy el ne veszítsem az arcomat (kínai mondás). A halak ide-oda ugráltak a kavicsaim előtt. Kacagás, taps, nógatás minden dobálás után. Kis hüvelykujjaikat magasra emelték, ami azt jelenti, hogy kitűnő. Hiába tapogattam a jobb karomat, nem hitték, hogy fáj, sőt a kanyarulatba futottak még jobb kavicsokért.

Felhasználtam a jó alkalmat. Felkaptam a száncámat, breviáriumomat, beszaladtam az erdőbe.

Az erdő csendes volt, a kismadarak is éppen az esti imájukat fütyürészték, a nap felhőágyát vetette esti nyugovóra. Elvégeztem a Matutinumot. Mintha Szent Ferenc járkált volna körülöttem. Lomb, virág, mind dalba kaptak és áhítozva kínáltak fel szolgálatukat.

Ezen misszióállomás védőszentje Szent Ferenc Atyánk, azért is jöttem ide ünnepelni. Az erdő másik szélén sok virágot láttam, odamentem. A közelben földműves szántotta rizsföldjét. A faekét bivaly húzta olyan ütemben, amilyen ütemben a gazda bambuszpálcája verte a taktust. Virágot szedtem az oltárra, a holnapi szentmisére. Sokat szedtem, szépeket szedtem, tele nya-

lábbal. De virágvázám sem volt... Az erdő közepén áll egy bonckolostor. Belépek a sok virággal. Bálványszobrok bámulnak rám fogcsikorgatással.

— Sohase szörnyülködjete! Úgy se nektek hoztam! Különbnek szántam én ezt! — gondoltam.

Egyik bonc elém jött, tálcán egy csésze forró teát kínált és mosolygott a sok virágon, azután megkérdezte:

— Uram, mit akar a sok virággal?

— Majd mindjárt megmondom. Van-e bambuszvázatok?

— Van, mennyi kell?

— Hat darab.

— Annyi nincs, de mindjárt lesz. — Mindjárt fogta a fűrész és gyönyörű bambusz szál dőlt elém az erdőben. Mikor az első virágváza is lehullott a fűrész fogai alól, így szólt a bonc:

— Biztosan a Koán Jin istennőnek áldozza föl a virágot?

— Nem! Én katolikus pap vagyok. Az egyetlen igaz Istennek, a bambusz, a virág, a te lelked és az én lelkem jóságos Teremtőjének, és az Ő hű szolgájának, Szent Ferencnek ajánlom fel alázatos hódolattal.

— Örömmel fűrészzelem a bambuszt neked, Istenednek és Szent Ferencnek. De mondd el nekem uram, ki volt Szent Ferenc?

— Istent egész valójában imádó, önmagát mindenek után helyező, embereket

oktató, erdőt, virágot, patakot, holdat, napot szerető szent ember, aki 700 évvel ezelőtt élt, lelke az égbe szállt, teste pedig Olaszországban van eltemetve.

A fűrész utolsót csisszant a bonc kezében. Ismét a kolostorba mentünk forró teára. Megköszöntem, elköszöntem.

Meglehetősen el voltam látva vinnivalóval. Néhány lépéssel előttem hosszú mérges kígyó csúszott a csalitosba. Még inkább meggyorsítottam lépteimet. A miszoiállomáson a hívek igen megörültek és lengették az ő ágaikat, virágaikat. Egyszeriben díszítettük: seprés, surolás, pókhálózás, porolás. De volt is mit! Pár hónappal előbb béreltem ki egyik csárda földszintjét évi 16 pengőért. Faház, csárda volt, az oltár egyszerű asztal... Az oltár keresztje missziós mellkereszt, mellette két szál gyertya szerénykedik, de hat vázában hódolnak a vadvirágok Szent Ferenc Atyánknak. Az egész falu nézte munkánkat. Örült mindenki, de én is ám. Volt azonban Valaki, aki mindegyikünkénél jobban örült: Szent Ferenc.

Megelégedve ültünk ki a ház elé beszélgetni. Lócát lóca után hoztak a szomszédok. Középre ültettek... és folyt a beszéd az Istenről, az Úr Jézusról, a Szűz Anyáról, Szent Ferencről, az üdvösségről... Elhallgattam, néma csend. Hegedűszó ütötte meg fülemet, a kezdetleges ősi kínai hegedű szava. Elhívattam a két hegedűst. Az egyik a falu öreg babsajt csinálója volt,

a másik egy fiatal katona. Ős kínai dalokat játszottak és énekeltek. Szent Ferenc bizonyára örömmel nézett le reánk, hisz ez a hegedű sem sokkal különb, mint az Ő két darabfa hegedűje.

Az öreg babsajtós bácsi átnyújtotta hegedűjét. Hegedültem, énekeltem, énekeltem a jószándékú pogányoknak és Neked, Szent Ferenc Atyám. Kérlek szépen, méltóztassál megáldani szerény missziós munkámat.

Másnap a kínai rakétalövések ezrei ébresztették fel a falut. Hitujoncaim lövöldöztek a templombúcsú napján. A szentmisére eljött az egész falu, hitujoncaim imáját visszhangozta az erdő. Az ajtóból egy bonc az oltár fölött levő Szent Ferenc képet nézte.

Látogatás az „esők istenének“ szenthegyén.

Húsvétkor alkalmam volt Kína egyik leglátogatottabb buddhista búcsújáróhelyét meglátogatni. Nem messze van Tsinanfutól, vonaton mintegy három óra. A szentély 1500 méter magasban van a Tei-san nevű hegy legmagasabb pontján. Innen kapta a búcsújáróhely is nevét. Tei-san lábánál épült Tai-gan városa. Vad, de festői vidéken fekszik, melynek jellegét a szaggatott kopár gránitszirtek adják. Fel a szentélyhez egy 9 kilométernyi hosszú lépcsőút vezet. A tartományban jelenleg nagy a szárazság. Így kivételesen sok buddhista zarándok érkezett. Hogy az „esők istenét“

megindítsák, hosszú tömött sorokban négykézláb csúszva teszi meg a hosszú és helyenkint nagyon meredek utat. A sziklák között fel a csúcsig pagodák, buddhista szerzetes és szerzetes női kolostorok épültek. Rengeteg márványszobor áll mindegyik előtt. Áldozati oltárokkal és szent edényekkel, melyekben állandóan ég az áldozati tűz. A helyszínen lehet vásárolni áldozati papirost. Ez egyszerű sárga papír, a boncok félköralakú lyukakat vágnak bennük. Minden félkör egy kínai pénzdarábot akar jelenteni. Így róják le a buzgó hívek az égnek és az istennek a kegyelet adóját és így szeretnék megvásárolni jóindulatukat. A könnyű papírpernyét a szél felkavarja és az egész utat behinti vele, aminek következtében mindenki piszkosan, arcán és ruháján koromfoltokkal tér vissza, mintha pokolban járt volna...

Minden pagoda előcsarnokában szabályszerűen ott áll a védő isten bálványszobra: erős termetű, mérges, sőt dúhtól eltorzult az arca, kirántott karddal a kezében megfenyegeti az érkezőket. A pagodák főbálványa előtt gyékény van kiterítve. Erre térdelve földig hajtják meg magukat háromszor az érkezők. Közben szól a harang, melyet fakalapáccsal erre kirendelt bonc vereget, hogy a bálványnak figyelmét a „hívők“ hódolatára felhívja. Ki-ki tehetsége szerint pénzt dob a bálvány lábaihoz. Megnézegetik azután a többi isteneket is és dolgavégezetten távoznak.

Tudjuk, hogy a kínai pogány embernek egyszerre több vallása is van. Egyéni-
leg minden kínai taoista, mert a taoizmus
az ősi kínai vallásos gondolkodás, szokások
és szertartások foglalata, az ősök tisztele-
tének erős oltalma. A buddhizmus gyakor-
latilag, különösen fejlesztett szertartásai
és hagyományos népszokások által bele-
nyúl a kínai életébe. De a legtöbb kínai
világnézetét a konfuciánizmus adja. Ez a
műveltek és gazdagok erkölcsi rendszere,
mely kétségen kívül eredményesen hatott
közre a kínai életére, népi erejének fejlő-
désére és fenntartására, mégpedig különö-
sen a család és az állam iránti kegyeletnek
hangsúlyozásával. Gyakorlatilag és alkal-
milag minden kínai konfuciánus pl. a nem-
zeti ünnepeken, a taoista ősök tiszteleté-
ben, buddhista temetési és egyéb szertar-
tásokban.

A kínai pagodák teljesen tükröztetik
ezt a lelki világot. Megtaláljuk azokban a
különbféle bálványszobrok révén a buddhiz-
must és a konfuciánizmust éppúgy, mint a
taoizmust. Buddha és Confucius szobrain
kívül felsorakoznak rémséges külsőben a
taoizmus összes istenségei, mégpedig szinte
végtelen számban. E tekintetben a taoiz-
mus igen nevezetes. Minden természeti
erőnek, vagy jelenségnek megvan a maga
istensége. Van istene a betegségnek, min-
denfélének külön, az ördögtől való meg-
szállástól egészen a fogfájásig, az emberi
test tagjainak, a születésnek, a halálnak,

a gazdagságnak, és boldogságnak, az öregségnek és fiatalságnak, a kereskedelemnek és iparnak, a földművelésnek és állattenyésztésnek, a háborúnak, a hegyeknek, a folyóknak és tavaknak, az égnek és pokolnak, a napnak és holdnak, meg a csillagoknak, a villámlásnak és mennydörgésnek, a templomoknak és utcáknak, szóval mindennek. Ezeket láthatjuk a kínai pagodákban.

A Tei-san csúcsához kezdetben ciprusfasorban haladt az út, ma fenyőfák szegélyezik — de nagyon gyéren — egészen a csúcsig. A sziklákban kőtáblák, templomok örökítik meg a császárok és más nevezetes zarándokok látogatását. Legnevezetesebbek ezek között Konfucius és Sun császár, aki uralkodásának 5-ik évében járt erre 2254-ben Kr. e. A tetőn több templom áll, de ezek között a legnevezetesebb az ú. n. Laó-mu-mjaó, mely a Laómunak, vagyis a „taó vallás szent anyjának“ van szentelve, kinek szobra egy szép pavilonban áll: ez előtt gyermektelen nők fohászkodnak a „Szent anyjá“-hoz, vagy a „menny-úrnőjéhez“ gyermekért. Itt az áldozatokat ezüst darabok, rézpénzek és főleg régi cipők képezik.

Egyébként ez idő szerint Tsinanfuban a buddhisták, taoisták és Kofucius követői szigorú böjtöt tartanak. A böjt inkább csak megtartóztatást jelent disznóhústól. Azonkívül a taoista szerzetesek az eső istenének szobrocskájával háznak. Összegyűj-

tik a házbelieket, velük együtt áldoznak, imádkoznak, leborulnak, sírnak és önsanyargatást végeznek esőért. Keresztényeink pedig naponta végzik el a szent Kelesztúti ájtatosságot, hetenkint van nyilvános szentségimádás szintén esőért. Tényleg nagyon érezhető a hiánya. A búzát már learatták, csak télen kapott egy kis havat, ebből nőtt fel és hozta meg igen sovány termését. A szára mindössze másfél arasznyi volt. Az őszi veteményeket még nem vetették el. Mibe is vethetnének másba, mint porba? Az utakon bokáig ér a sárga (lősz) por. Azonkívül az időjárás igen szeles. Kiszárit mindent. Ha a szél útban találja az embert, valósággal porba temeti, megvakítja. Az európai is olyan sárgán tér haza, mint a legszabályszerűbb kínai.

Az emberek úgy segítenek magukon, hogy minden szántóföldre kútat ásnak és öntözik a búzát is. A kút vizétől a föld kőkemény lesz, ezért öntözés után megkapálják. Mi mindent nem lát itt az ember.

A Ming dinasztia letűnése óta az itteni „búcsújáróhely“ épületeire, miként az egész birodalomban a rombolás korszaka következett. Ma sincsenek jókarban. Az idő lassan-lassan romba dönti a pagodákat, az áldozati oltárokat minden babonassággal. Aztán leszáll a kínaiakhoz is Krisztus, akinek adatott minden hatalom a földön és az égben, hogy uralkodjék mindeneken — Kína szívéen és lelkén is . . .

(Folytatás a II. oldalról.)

31. SZ.: Mondéla, a rabszolgalány.
 32. SZ.: Magyar ferencesek Kína felé. III.
 33. SZ.: A keresztény Kína véres napjai.
 34. SZ.: Tűzvirág. Írta: Nasija Hakire.
 35. SZ.: Montecorvinói János. Peking első érseke.
 36. SZ.: Jawata levelei Omotóhoz.
 37. SZ.: Elmár testvér utolsó útja.
 39. SZ.: Válogatott kínai közmondások.
 40. SZ.: Indiának között.
 41. SZ.: Hogyan gondolkoznak négereim?
 42. SZ.: Vér- és tűzözön Tsinanfu felett.
 43. SZ.: Vándorúton Ázsia földjén.
 44. SZ.: Dzsingizkán nyomában.
-

SZENT FERENC FIAI 700 ÉV ÓTA

a pogányok milliót vezették Krisztus aklába.

TE

is részt vehetsz ebben a most is folyó gigantikus munkában. Neked is közre kell működnöd a hitterjesztésben. Légy tagja a

FERENCES MISSZIÓSZÖVETSÉGNEK

Kérj ismertetést a Ferences Missziószövetségről.
Budapest, II. kerület Pasaréti-út 137. szám.

SZENT FERENC HÍV . . .

Aki ferences szerzetespap vagy testvér akar lenni és Krisztushoz vezetni embertársait, küldje be folyamodványát a következő címre:

SZENTFERENCRENDI TARTOMÁNYFŐNÖKSÉG

Budapest, II. kerület Margit-körút 23. sz.

Gimnáziumot végző ifjak a jászberényi Szeráfi Kollegiumban folytatják tanulmányaikat.

Jelentkezni bármikor lehet!

Kapisztrán-Nyomda, Vác. Művezető: Lőrincz J.

